

Araştırma Makalesi

Halk Sağlığı Hemşireliği Dersini Alan Öğrencilerin Huzurevlerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi: Bir Üniversite Örneği

Determining of the Perspectives of Public Health Nursing Students on Nursing Homes: An Example from a University

Canan BİRİMOĞLU OKUYAN^a, Müjde KERKEZ^b

^aDoç. Dr., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye

^bDr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Şırnak, Türkiye

Geliş tarihi/Date of receipt: 23/08/2024

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 23/10/2024

ÖZ

Amaç: Bu çalışma halk sağlığı hemşireliği dersini alan öğrencilerin huzurevlerine ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Türkiye'nin batısında yer alan bir devlet üniversitesinin Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören 49 son sınıf öğrencisiyle, Mayıs-Haziran 2023 tarihleri arasında tanımlayıcı bir çalışma olarak gerçekleştirildi. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan bir form kullanılarak toplandı. Araştırma verileri SPSS 26,0 paket programı ile analiz edildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,51±1,22'dir. Araştırma, katılan öğrencilerin yarısından çoğunun (%63,3) mezuniyetten sonra yaşlanma/yaşlılık alanında çalışmaya ilgi duymadığını ortaya koydu. Ayrıca öğrencilerin tamamına yakınının (%93,9) yaşlılara hizmet veren bir kurum/kuruluştaki gönüllü olarak çalışmadığı belirlendi.

Sonuç: Çalışma, öğrencilerin huzurevlerinde ve yaşlılarla çalışma konusundaki bakış açılarını geliştirmek için kapsamlı stratejiler uygulamanın gerekliliğini vurgulamaktadır. Öğrencilerin yaşlı bireylerle çalışmadan kaçınması sorunu, çeşitli psikolojik, toplumsal ve eğitimsel değişkenleri içeren çok yönlü bir konudur. Bu sorunun çözümü için hemşirelik müfredatına huzurevlerinde/yaşlılarla çalışmayı içeren deneyimsel öğrenme fırsatlarının dahil edilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Halk Sağlığı Hemşireliği, Huzurevi, Üniversite Öğrencileri

ABSTRACT

Objective: The purpose of this study was to determining of the perspectives of public health nursing students on nursing homes.

Methods: The study was a descriptive investigation including 49 senior nursing students at a state institution in western Turkey, performed between May and June 2023. The study's data were gathered using a form developed by the researchers. The research data were analyzed using the SPSS 26.0 software suite.

Results: The average age of the individuals who participated in the investigation was 21.51±1.22. The research demonstrated that over half of the students (63.3%) expressed no interest in pursuing a career in the subject of aging/old age upon their graduation. It was also determined that nearly all of the pupils (93.9%) did not labour voluntarily in an institution or organization that provides services to the elderly.

Conclusion: The study highlights the need of implementing comprehensive strategies to enhance students' attitudes about working in nursing homes and with the elderly. The issue of students' avoidance to collaborate with older adults is a complex topic that encompasses several psychological, social, and pedagogical factors. In order to resolve this issue, it is advised that the nursing curriculum incorporate experiential learning opportunities that involve interacting with the elderly or in nursing facilities.

Keywords: Public Health Nursing, Nursing Home, University Students

ORCID IDs: CBO:0000-0002-7339-6072, MK:0000-0002-6968-9454

Sorumlu yazar/Corresponding author: Doç. Dr. Canan BİRİMOĞLU OKUYAN, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye

e-posta/e-mail: cananbirimoglu@subu.edu.tr

Atıf/Citation: Birimoğlu Okuyan C, Kerkez M. (2025). Halk sağlığı hemşireliği dersini alan öğrencilerin huzurevlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi: Bir üniversite örneği. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, 8 (1), 74-82. doi:10.54189/hbd.1537610

GİRİŞ

Hızla artan nüfusun yaşlanması ile birlikte Dünya Sağlık Örgütü, yaşlı bireylerin sayısının 2050 yılına kadar 2 milyara ulaşacağını ve en az 80 yaşında olan bireylerin sayısının 125 milyondan 434 milyona çıkacağını öngörmektedir (World Health Organization [WHO], 2018). Nüfus projeksiyonlarına göre Türkiye'de yaşlı nüfusun 2030'da %12,9, 2040'da %16,3, 2060'da %22,6, 2080'de ise %25,6'ya ulaşması beklenmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2023).

Yaşın ilerlemesiyle birlikte birçok sağlık sorunu ortaya çıkmaktadır; bunlar arasında kronik hastalıklar, bilişsel bozukluklar, fiziksel işlev kaybı ve bunlara bağlı olarak günlük yaşam aktivitelerinde yardıma duyulan ihtiyaç da artmaktadır. Özellikle ileri yaşlarda, aile üyelerinin yaşlı bireylere bakım sağlama kapasitesi azalmakta, bu da huzurevleri gibi kurumsal bakım seçeneklerine olan ihtiyacı artırmaktadır (Börkber vd., 2019). Bu nedenle huzurevleri, yaşlı bireylerin sağlıklarını koruma, sosyal izolasyonu önleme ve genel refahlarını artırma açısından kritik bir öneme sahiptir (Roquebert ve Tenand, 2024). Ek olarak huzurevlerinde yaşayan yaşlı bireyler, zayıflamış bağışıklık sistemleri, kronik sağlık koşulları ve yakın bakım ortamı onları daha duyarlı hale getirdiğinden, sıklıkla bulaşıcı hastalıklara yakalanma riski altındadır. Bu nedenle, yaşlı bireylerin sağlıklarının korunması ve yaşam kalitelerinin artırılması, huzurevlerinde profesyonel bakım sağlanmasına ve bu kurumların etkili bir şekilde yönetilmesine bağlıdır (O'Neill vd., 2020).

Huzurevlerinde sağlanan bakımın kalitesi büyük ölçüde orada görev yapan sağlık profesyonellerinin, özellikle de hemşirelerin bilgi ve beceri düzeyine bağlıdır. Hemşirelerin bilgi ve beceri düzeyi, sağlanan bakım kalitesini önemli ölçüde etkiler. Bunun nedeni, hemşirelerin hastalarla doğrudan etkileşim, ihtiyaçlarını anlama ve güvenliklerini sağlamayı içeren hasta bakımında oynadıkları kritik roldür. Yapılan araştırmalar, birçok hemşirelik müfredatında huzurevi bakımının yetersiz bir şekilde ele alındığını göstermektedir (Boscart vd., 2017; Hsieh ve Chen, 2018; Mohamed ve DeCoito, 2023). Lisans düzeyindeki hemşirelik öğrencileri, eğitimleri sırasında huzurevlerinde yeterli klinik deneyim kazanmamakta ve bu ortamlarda bir kariyer yolu hakkındaki farkındalıkları düşük kalmaktadır. Bu, öğrencilerin yaşlı bakım konusunda olumsuz görüşler oluşturmalarına neden olabilir (Bril vd., 2022). Bazı çalışmalar ayrıca öğrencilerin ilk klinik karşılaşmalarından sonra yaşlılara karşı daha olumsuz bir tutum sergilediğini de göstermektedir (Dahlke vd., 2021). Sonuç olarak, bu alandaki eksikliklerin giderilmesi ve öğrencilerin huzurevi bakımına karşı daha olumlu tutumlar geliştirmelerinin sağlanması hem yaşlılara sağlanan bakımın kalitesini artırabilir hem de gelecek için nitelikli bir iş gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunabilir (Mahato vd., 2023; Pierre ve Conley, 2017). Šeben Zařková ve arkadaşları (2024) hemşirelik programlarına yaşlı bakıma yönelik derslerin hem teorik hem de uygulamalı olarak dahil edilmesinin, öğrencilerin yaşlı bakıma ilişkin olumlu düşüncelerini artırmadaki önemini vurgulamaktadır (Šeben Zařková vd., 2024). Öğrencilerin eğitimleri sırasında özellikle yaşlı hastalara yönelik bakım hizmeti sunmaları, bakış açılarını olumlu yönde etkileyebilir. Huzurevlerinde pratik deneyim kazanan öğrenciler, genellikle yaşlı bakımı konusunda daha empatik ve olumlu tutumlar sergilemektedir (Holt vd., 2023). Bu sonuç, öğrencilerde olumlu bir bakış açısının geliştirilmesinde/artırılmasında pratik deneyimin çok önemli olduğu anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, literatürde yapılan bir diğer çalışmaya göre, yaşlılarla çalışmanın öğrencilerde zihinsel ve fiziksel yükümlülükler konusunda endişe yaşattığı ve bunun da bazı öğrencilerin bu alanda kariyer yapma konusunda tereddüt yaşamasına neden olabileceğini göstermiştir. Çalışmada bu önyargıların ancak eğitimsel müdahaleler ile azalabileceği öne sürülmüştür (Mahato vd., 2023). Ayrıca bireylerin yaşlılarla etkileşime girme isteğinin aile bağları gibi kişisel deneyimlerden de güçlü bir şekilde etkilenebileceği de öne sürülmektedir (Seifert, 2023). Sonuç olarak, öğrenci hemşirelerin yaşlılar ile çalışma isteğini artırmak için yaşlı bireylerle vakit geçirebileceği destekleyici, bilgilendirici ve olumlu uygulama ortamlarının artırılması öğrencilerin yaşlı bakımı alanında kariyer yapma isteğini artırmaya teşvik etmek için temel bir stratejidir (Attia vd., 2023; Saboor vd., 2023). Bu

faktörler göz önüne alındığında, hemşirelik müfredatına huzurevi bakımını entegre etmek, öğrencilerin yaşlı bakıma yönelik daha olumlu ve profesyonel bir bakış açısı geliştirmesine yardımcı olabilir. Ayrıca hemşirelik öğrencilerinin huzurevlerine yönelik tutumlarının incelenmesi ve bu alandaki eğitim fırsatlarının artırılması, yaşlanmaya yönelik olumsuz önyargıların kırılmasına ve yaşlı bireylere sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesinin yükselmesine katkı sağlayabilir. Bu nedenle halk sağlığı hemşireliği dersini alan öğrencilerin huzurevlerine ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Mevcut çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Halk Sağlığı Hemşireliği dersini alan öğrencilerin yaşlılarla olan deneyimleri nelerdir?
2. Halk Sağlığı Hemşireliği dersini alan öğrencilerin huzurevine ilişkin görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi, Yeri ve Zamanı

Tanımlayıcı türde yapılan araştırma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde (Mayıs-Haziran 2023) bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde yürütüldü.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde öğrenim gören ve halk sağlığı hemşireliği dersini alan hemşirelik öğrencileri (N=56) oluşturdu. Araştırmanın yapıldığı kurumda hemşirelik öğrencileri bölüm derslerini teorik ve uygulamalı olarak sağlık kurumlarında, toplum sağlığı hizmeti sunan diğer birimlerden almanın yanı sıra mesleki beceriyi geliştirmek amacıyla 4. veya 6. yarıyıl sonunda zorunlu 20 iş günü olacak şekilde yaz stajı da yapmaktadır. Öğrenciler, hemşirelik bölümünden mezun olmadan önce mesleki hazırlığı sağlamak için, 7+1 eğitim modeli kapsamında "İşletme Yönetiminde Mesleki Eğitim'in bir parçası olarak kamu veya özel hastanelerde de pratik eğitim almaktadırlar.

Çalışmada tüm evrene ulaşmayı amaçlandığından dolayı herhangi bir örneklem tekniği kullanılmadı ve araştırma, çalışmaya katılmayı kabul eden 51 öğrenciyle sonlandırıldı. İki öğrenci anketi eksik tamamladığı için araştırma 49 öğrencinin katılımı ile tamamlandı.

Veri Toplama Süreci

Araştırmacılar çalışma verilerini araştırmacılar tarafından geliştirilen bir form kullanarak elde ettiler (Börkberg vd., 2021; O'Neill vd., 2020). Bu form, öğrencilerin demografik özellikleriyle ilgili bilgilerin yanı sıra huzurevlerine ilişkin tutum ve beklentilerini soran 25 soruluk bir anket içeriyordu. Veriler öğrencilerin ders dışı zamanlarında toplandı.

Sosyodemografik Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatür bilgileri doğrultusunda hazırlanan bu form öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini içeren (yaş, cinsiyet, aile tipi, en uzun süre yaşanan yer, anne ve baba eğitim durumu, sınıf düzeyi, yaşlılara hizmet veren bir kuruluştaki çalışıp/çalışmama, mezun olduktan sonra yaşlılık alanında çalışmayı isteyip/istememe, yaşlılık kavramı ve yaşlı bireylerle iletişim gibi) on üç sorudan oluşmaktadır (Akyol vd., 2024; Atti vd., 2023; Mahato vd., 2023).

Huzurevine İlişkin Görüş Formu: Araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan bu form, öğrencilerin huzurevlerine ilişkin görüş ve beklentilerini değerlendirmeye yönelik on iki sorudan oluşmaktadır (Akyol vd., 2024; Atti vd., 2023; Mahato vd., 2023). Yarı yapılandırılmış düzende sunulan bu form, öğrencilerin huzurevi kavramı hakkında ilk akıllarına gelen ifadeleri, ilerleyen yaşlarda huzurevini tercih etme olasılıkları, hayatlarının herhangi bir döneminde

huzurevinde kalmayı düşünme durumları, huzurevinde kalan yaşlıların karşılaştığı sorunlar, huzurevinde kalınması durumunda gerçekleştirilebilecek boş zaman etkinliklerine dair beklentiler gibi sorular yer almaktadır. Ayrıca formda öğrencilerin, huzurevi personelinden beklentileri, huzurevlerine dair paylaşmak istedikleri ek düşünceler olup olmadığı sorulmuş olup böylece genel bakış açılarının daha geniş bir perspektifte anlaşılması hedeflenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri SPSS 26,0 paket programı kullanılarak değerlendirilmiş olup betimsel verilerin analizinde sayı, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Yayın ve Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı (E-26428519-044-83901/2023-31) araştırmanın yapılacağı üniversiteden kurum izni ve öğrencilerden araştırmaya katılım izni alınmıştır. Katılımcıların kişisel bilgileri ve çalışma verilerinin toplanmasında Helsinki Bildirgesi'ne uyuldu ve öğrenciler için hiçbir risk yoktu. Ayrıca katılımcıların istedikleri zaman çalışmadan ayrılmasına izin verildi.

BULGULAR

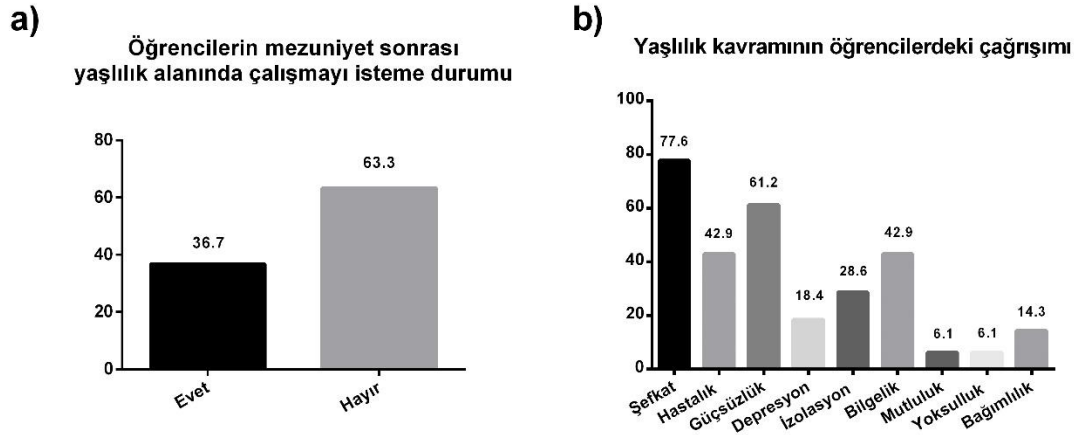
Bu bölümde öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine ve huzurevine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,51 \pm 1,22$ 'dir. Öğrencilerin %81,6'sı kadın, %87,8'i çekirdek aile yapısındadır ve yarısından fazlası (%61,2) şehirde ikamet etmektedir. Öğrencilerin %53,1'inin annesi ilköğretim, %51'inin babası ise lise ve üzeri eğitim düzeyindedir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik ve Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı

Yaş	Ort±SS	
	21,51±1,22	
Cinsiyet	Sayı	%
Kadın	40	81,6
Erkek	9	18,4
Aile tipi		
Çekirdek aile	43	87,8
Geniş aile	6	12,2
Yaşadığı yer		
İl	30	61,2
İlçe	14	28,6
Köy	5	10,2
Anne eğitim durumu		
Okur-yazar değil	2	4,0
Okur-yazar	4	8,2
İlköğretim	26	53,1
Lise ve üzeri	17	34,7
Baba eğitim durumu		
Okur-yazar değil	1	2,0
Okur-yazar	3	6,1
İlköğretim	20	40,9
Lise ve üzeri	25	51,0
Toplam	49	100

Yapılan çalışma, öğrencilerin yarısından çoğunun (%63,3) mezuniyetten sonra yaşlanma/yaşlılık alanında çalışmaya ilgi duymadığını ortaya koymuştur. Ayrıca yaşlılık kavramının öğrencilerdeki çağrışımın en çok (%77,6) şefkat olduğu belirlenmiştir (Figür 1).

Figür 1. Öğrencilerin Yaşlı Bireylerle Çalışma İsteği ve Yaşlılığa İlişkin Algıları

*Figür 1. b’de öğrenciler birden fazla seçenek işaretlemiştir.

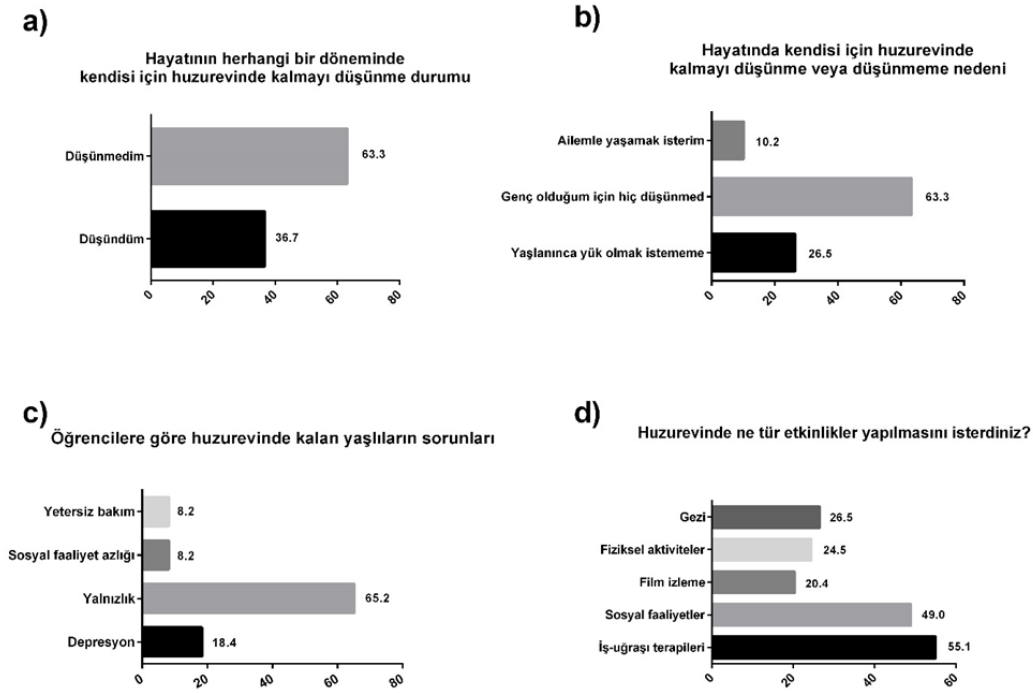
Öğrencilerin yaşlı bireylerle deneyimlerinin dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin tamamına yakını (%93,9) yaşlılara hizmet veren bir kurum/kuruluştaki gönüllü olarak çalışmadığını, %65,3’ü yaşlı bir aile üyesiyle birlikte yaşamadıklarını belirtmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yarısı yaşlı bireylerle ortalama haftada 1-2 kez (%51,0) iletişim kurduğu ve birlikte yaşadıkları yaşlı bireye en yakın akrabasının büyükanneleri olduğu (%16,3) belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Yaşlılarla Deneyimlerinin Dağılımı

Özellik	Sayı	%
Yaşlılara hizmet veren bir kurum/kuruluştaki gönüllü olarak çalışma durumu		
Evet	3	6,1
Hayır	46	93,9
Aileden yaşlı bir birey ile yaşama durumu		
Evet	17	34,7
Hayır	32	65,3
Yaşlı bireyler ile iletişim sıklığı		
Her gün	9	18,4
Haftada 1-2 kez	25	51,0
Ayda bir kez	15	30,6
Toplam	49	100
Ailede birlikte yaşadığı yaşlı ile yakınlığı*		
Büyükanne ve büyükbaba	7	14,3
Sadece büyükanne	8	16,3
Sadece büyükbaba	2	4,1

*Aileden yaşlı bir birey ile yaşadığını belirtenlerin verdiği cevap

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası (%63,3) hayatlarının hiçbir döneminde huzurevinde kalmayı düşünmediklerini; bunun nedeninin ya genç olmaları ya da yaşlılığa hazırlanmak için henüz çok erken olması olduğunu (%63,3) belirtmiştir. Öğrenciler huzurevinde yaşayan yaşlılarla ilgili en büyük sorunun genellikle yalnızlık olduğunu (%65,2) ve yarısından fazlası (%55,1) huzurevinde etkinlik olarak İş-ugraşı terapileri yapılması gerektiğini belirtmiştir (Figür 2).

Figür 2. Huzurevi Kavramının Öğrencilerdeki Çağrışımları

Figür 2.d'de öğrenciler *Birden fazla seçenek işaretlemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yakınlarının hiçbiri huzurevinde kalmamıştır; öğrencilerin %42,9'unun ise huzurevi kavramını yaşlıların yaşadığı yer/ailesi tarafından bakılmayan yaşlı bireyler olarak tanımladığı görülmektedir. Öğrenciler ileriki yıllarda huzurevini seçmek isteselerdi bunu kendilerine bakacak/kaliteli bakım verecek kimseleri olmadığı için yapacaklarını (%36,7) ifade etmişlerdir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Huzurevine Bakış Açılarının Dağılımı

	Sayı	%
Yakınlarından huzurevinde kalma durumu		
Evet	0	0
Hayır	49	100
Huzurevi kavramının öğrencilerdeki çağrışımları		
Arkadaş ortamı/paylaşma/akran/sosyal ortam	3	6,1
Yaşlıların kaldığı yer/yakınları tarafından bakılmayan yaşlılar	21	42,9
Yalnızlık	18	36,7
Bakım/bakım evi	7	14,3
İlerleyen yaşlarda huzurevini tercih etmek isterse, gerekçesi		
Tercih etmek istemem	9	18,4
Bakacak kimsem olmazsa/kaliteli bakım için	18	36,7
Yalnız kalmamak için	13	26,5
Kimseye yük olmamak için	9	18,4
Toplam	49	100

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

TARTIŞMA

Dünya genelinde çeşitli sağlık sorunlarına yatkın yaşlı bireylerin sayısının giderek artması göz önüne alındığında, hemşirelik öğrencilerinde mezuniyet öncesinde yaşlanmaya ilişkin olumlu bir tutum ve bakış açısı geliştirmek önemlidir. Mevcut çalışma, öğrencilerin yarısından fazlasının mezuniyetten sonra yaşlanma/yaşlılık alanında çalışmaya ilgi duymadığını ortaya koymuştur. Literatürde yapılan bir araştırmaya göre, öğrencilerin yaşlanmayla ilgili kariyerlere karşı ilgisizliği yaygın bir sorundur. Bu ilgisizlik, eğitimlerinde, gerontoloji eğitiminin olmamasına ve yaşlanmanın sağlık

hizmetlerinin diğer alanlarına kıyasla daha az dinamik bir alan olduğuna dair toplumsal inanışa bağlanmaktadır (Howell vd., 2024). Yapılan bir diğer çalışmaya göre, öğrencilerin yaşlı bakımına ilişkin olumlu düşüncelerini artırmak için hemşirelik programlarına gerontolojiyi dahil etmenin önemini vurgulanmaktadır. Çalışma, hem teorik hem de uygulamayı kapsayan bir eğitimin, yaşlı bakıma yönelik önyargıları azaltabileceğini, dolayısıyla öğrenciler arasında bu konuda iş aramaya yönelik daha fazla ilgi uyandırabileceğini iddia etmektedir (Šeben Zat'ková vd., 2024). Benzer şekilde Holt ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada öğrencileri geriatri alanına çekmenin zorluklarına değinilmekte ve yaşlanmayla ilgili bilgiyi müfredata tam olarak dahil eden eğitimsel değişikliklerin önemi vurgulanmaktadır (Holt vd., 2023). Ek olarak hemşirelik öğrencilerini bu ortamlara dahil etmek, iş gücü eksikliği giderilmesinin yanında öğrencileri gerçek dünyanın zorluklarıyla ve disiplinler arası iş birliğiyle tanıştırmak öğrencilerin öğrenme deneyimlerini de geliştirecektir (Kim vd., 2023). Başka bir çalışmaya göre ise gerontolojinin sosyal çalışma boyutu vurgulanmış olup yaşlı aile üyelerine bakım veren/aynı ortamda bulunan veya yaşlanmayla ilgili toplumsal hizmet projelerine katılan öğrencilerin bu alana ilgi göstermeye daha istekli olduğunu ve bireylerin kariyerleriyle ilgili aldıkları kararlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini göstermiştir (Schnall ve Weiss-Gal, 2023). Dolayısıyla öğrencilere bu konuda hem teorik hem de pratik eğitim verilmesi yaşlılarla çalışma konusunda olumlu tutumların oluşmasını sağlayacaktır (Akyol vd., 2024).

Araştırmaya katılan öğrenciler arasında yaşlılık kavramına ilişkin algının en çok yaşlı bireylere yönelik bakım ve hizmetlerin şefkatli bir anlayışla yürütülmesi gerektiği (şefkat) belirlenmiş olup yaşlılık algısının özellikle şefkatli bakımla karakterize edilmesi yaşlılık ve eğitim bağlamında önemli bir bulgudur. Yapılan bir araştırmada hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarında şefkatin önemi vurgulanmaktadır (Kırca vd., 2024). Son olarak, yapılan bir diğer çalışma yaşlılığın öğrenciler arasında çoğunlukla şefkatli bir durum olduğu algısının psikolojik avantajlarını vurgulayarak, yaşlanmaya karşı olumlu bir bakış açısı benimseyen öğrencilerin daha fazla sosyal davranış sergilemeye ve yaşlılık alanında çalışmaya meyilli olduğunu düşündürmektedir (Yalçın Gürsoy ve Chousko Mehmet, 2023).

Çalışmaya katılan öğrencilerin yarısı yaşlı bireylerle ortalama haftada 1-2 kez iletişim kurmaktadır. Öğrencilerin yaşlılar ile etkileşimlerini etkileyen değişkenleri inceleyen araştırması, bu etkileşimlerin sıklığının sıklıkla kültürel ve ailevi beklentiler tarafından belirlendiğini saptamıştır (Ronzi vd., 2016). Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası hayatlarının hiçbir döneminde huzurevinde kalmayı düşünmediklerini belirtmiş olup araştırmadaki bu bulgu literatürle benzerlik göstermektedir (Simpson vd., 2024).

Öğrencilerin yaşlı bireylere yönelik bakım sağlanmasına ilişkin toplumsal bakış açılarını inceleyen çalışmaya göre, kültürel normlar ve ailevi beklentiler, genç bireylerin huzurevlerine ilişkin bakış açıları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bireylerin bakım için ailelerine güvenmeye yönelik belirgin bir eğiliminin olduğunu ve bu, bireylerin önemli bir kısmının kendi gelecekleri için huzurevlerini bir seçenek olarak düşünmemesinin nedeni olabileceğini (Özer vd., 2023) ayrıca genç nüfus arasında huzurevlerine ilişkin olumsuz bir bakışın olduğunu, bunun kültürel, toplumsal veya bireysel faktörlerden etkilendiğini göstermektedir.

Öğrenciler huzurevinde yaşayan yaşlılarla ilgili en büyük sorunun genellikle yalnızlık olduğunu ve yarısından fazlası huzurevinde etkinlik olarak İş-uğraşı terapileri yapılması gerektiğini belirtmiştir. Yaşlıların İş-uğraşı terapisi gibi amaçlı aktivitelere katılmalarının, sosyal ilişkilerini artırarak yalnızlık duygularını azaltabileceği (Yousefi Afrashteh vd., 2024) bir araştırmada da vurgulanmakta olup araştırma bulguları, öğrencilerin ortaya koyduğu bu düşüncüyü doğrulamaktadır. Ayrıca öğrencilerin aldığı eğitim programları, klinik deneyimler ve yaşlılarla olan kişisel iletişimleri de yaşlılar hakkındaki görüşlerini büyük ölçüde değiştirebilir.

Sınırlılıklar

Araştırmaya bir üniversitede kayıtlı öğrenciler katılmıştır. Araştırma sonuçları, veri toplama araçlarının uygulandığı tarihlerde çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden toplanan verilerle sınırlıdır.

SONUÇ

Çalışma sonuçları, öğrencilerin huzurevlerinde ve yaşlılarla çalışmaya yönelik tutumlarını iyileştirmeyi amaçlayan kapsamlı önlemlerin gerekliliğini vurgulamaktadır. Öğrencilerin yaşlı bireylerle çalışma konusundaki isteksizliği, kişisel, sosyal ve eğitimsel faktörleri kapsayan karmaşık bir sorundur. Bu durum, müfredatta iyileştirmeler ve değişiklikler yapmanın yanı sıra, huzurevlerinde ve yaşlılarla çalışmayı içeren deneyimsel öğrenme yoluyla çözülebilir. Ayrıca, dünya çapında nüfusun hızla yaşlanması nedeniyle, bu alanda istekli hemşirelere olan artan ihtiyacı karşılamak için bu alanda kapsamlı stratejiler geliştirmek önemlidir.

Araştırmanın Etik Yönü/Ethics Comittee Approval: Araştırmanın yapılabilmesi için Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Yayın ve Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı (E-26428519-044-83901/2023-31) araştırmanın yapılacağı üniversiteden kurum izni ve öğrencilerden araştırmaya katılım izni alınmıştır. Katılımcıların kişisel bilgileri ve çalışma verilerinin toplanmasında Helsinki Bildirgesi'ne uyuldu ve öğrenciler için hiçbir risk yoktu. Ayrıca katılımcıların istedikleri zaman çalışmadan ayrılmasına izin verildi. Çalışmaya katılan bireylerden yazılı ve/veya sözlü onam alınmıştır.

Çıkar Çatışması/Conflict of Interest: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Hakem/Peer-review: Dış hakem bağımsız.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/Kavram: CB; Planlama: CB, MK; Veri toplama ve/veya işleme: CB, MK; Veri Analizi ve/veya Yorumlama: CB, MK; Literatür Taraması: CB, MK; Makale Yazımı: CB, MK; Eleştirel İnceleme: CB, MK.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Bu araştırma herhangi bir finansman kuruluşundan/sektörden destek almamıştır.

Teşekkür/Acknowledgments: Araştırmaya katılan öğrencilere teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Akyol MA, Özgül E, Akpınar Söylemez B, Küçüküçlü Ö. (2024). Willingness to work with older adults and related factors in nursing students: a cross-sectional study. *Educ Gerontol*, 50(8), 736-745. doi: 10.1080/03601277.2024.2339573.
- Attia SE, Sayed AA, Abd-Allah ES, Mahmoud SF. (2023). Knowledge of nursing school students and their willingness to work with older adults. *Zagazig Nurs J*, 19(2), 261-275. doi: 10.21608/ZNJ.2023.328140.
- Boscart V, McCleary L, Huson K, Sheiban L, Harvey K. (2017). Integrating gerontological competencies in Canadian health and social service education: An overview of trends, enablers, and challenges. *Gerontol Geriatr Educ*, 38(1), 17-46.
- Böckberg C, Behm L, Ahlström G. (2019). Quality of life of older persons in nursing homes after the implementation of a knowledge-based palliative care intervention. *Int J Older People Nurs*, 14(4), e12258. doi: 10.1111/opn.12258.
- Bril I, Boer HJ, Degens N, Fleer J. (2022). Nursing students' experiences with clinical placement as a learning environment for assertiveness: a qualitative interview study. *Teach Learn Nurs*, 17(4), 383-391.
- Dahlke S, Kalogirou MR, Swoboda NL. (2021). Registered nurses' reflections on their educational preparation to work with older people. *Int J Older People Nurs*, 16(2), e12363. doi: 10.1111/opn.12363.
- Holt A, Preston R, Guggisberg M. (2023). "Everyone's got a story": Nursing and allied health students' attitudes (interest, desire, and intent) to work with older adults on graduation. *Focus Health Prof Educ A Multi-Prof J*, 24(3), 31-46. doi: 10.11157/FOHPE.V24I3.674.
- Howell BM, Hiratsuka VY, Worthington AK, Redmond LC. (2024). Student experiences with an interprofessional hope-based healthy aging research project. *Gerontol Geriatr Educ*, 4:1-16. doi: 10.1080/02701960.2024.2362766.

- Hsieh PL, Chen CM. (2018). Nursing competence in geriatric/long-term care curriculum development for baccalaureate nursing programs: A systematic review. *J Prof Nurs*, 34(5), 400-411.
- Kırca K, Sözeri Öztürk E, Bayrak Kahraman B. (2024). Views of senior nursing students on the concept of old age: a metaphor study. *Educ Gerontol*, 50(9), 793-804. doi: 10.1080/03601277.2024.2341187.
- Kim J, Kim H, Im S, Park Y, Lee H, Kwon S, et al. (2023). Remote health monitoring services in nursing homes. *Kosin Med J*, 38(1), 21-27. doi: 10.7180/KMJ.22.131.
- Mahato AK, Shrestha KD, Khadgi D, Basnet S, Mehata YP, Silwal S. (2023). Knowledge, attitude and willingness to work with older adults among nursing students in Nepal. *J Biratnagar Nurs Campus*, 1(1), 8-18. doi: 10.3126/JBNC.V1I1.63243.
- Mohamed AFH, DeCoito I. (2023). Curriculum, theory, and practice: Exploring nurses' and nursing students' knowledge of and attitudes towards caring for the older adults in Canada. *Can J Nurs Res*, 55(2), 216-229. doi: 10.1177/08445621221113734.
- O'Neill D, Briggs R, Holmerova I, Samuelsson O, Gordon AL, Martin FC, et al. (2020). COVID-19 highlights the need for universal adoption of standards of medical care for physicians in nursing homes in Europe. *Eur Geriatr Med*, 11(4):645-650. doi: 10.1007/s41999-020-00347-6.
- Özer HH, Baksi A, Uslusoy E. (2023). Examining the relationship of nursing students' attitudes towards elderly individuals and their levels of compassion with the factors influential on them. *Int J Health Serv Res Policy*, 8(3), 183-197. doi: 10.33457/IJHSRP.1332830.
- Pierre JS, Conley DM. (2017). Introduction to gerontological nursing. *Gerontol Nurs Compet Care*, 1.
- Ronzi S, Pope D, Orton L, Bruce N. (2016). Using photovoice methods to explore older people's perceptions of respect and social inclusion in cities: Opportunities, challenges and solutions. *SSM Popul Health*, 2,732-745. doi: 10.1016/J.SSMPH.2016.09.004.
- Roquebert Q, Tenand M. (2024). Informal care at old age at home and in nursing homes: determinants and economic value. *Eur J Health Econ*, 25(3), 497-511. doi: 10.1007/s10198-023-01601-x.
- Saboor M, Ghanbari F, Kashiri P, Shahsawari F. (2023). Assessment of willingness to work with the elderly and related factors in dental students. *Iran J Ageing*, 18(4), 1-16. doi: 10.32598/SIJA.2023.477.2.
- Schnall I, Weiss-Gal I. (2023). Career choices of BSW graduates of an older adults concentration: an analysis of twenty cohorts. *J Teach Soc Work*, 43(1), 43-60. doi: 10.1080/08841233.2022.2142350.
- Šeben Zařková T, Ambrozy M, Tokovská M, Solcová J. (2024). University students' views and understanding towards ageing and older adults. *Ad Alta J Interdiscip Res*, 14(1), 277-282. doi: 10.33543/J.1401.277282.
- Seifert A. (2023). The willingness of older adults to engage in participatory research: Empirical findings from Switzerland. *Routledge international handbook of participatory approaches in ageing research (1st ed.s. 31-44)*. doi: 10.4324/9781003254829.
- Simpson O, Bennett CL, Whitcombe SW. (2024). Student nurse retention. Lived experience of mature female students on a UK Bachelor of Nursing (Adult) programme: An interpretative phenomenological analysis. *J Adv Nurs*, 80, 4244-4258. doi: 10.1111/JAN.16082.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2024). İstatistiklerle yaşlılar. TÜİK. (Erişim Tarihi: 15.02.2024). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İstatistiklerle-Yaslılar-2023-53710>.
- Wieke Noviyanti L, Ahsan A, Sudartya TS. (2021). Exploring the relationship between nurses' communication satisfaction and patient safety culture. *J Public Health Res*, 14;10(2):2225. doi: 10.4081/jphr.2021.2225.
- World Health Organization (WHO). (2018). Ageing. World Health Organization. (Access date: January 15, 2024). <https://www.who.int/health-topics/ageing>.
- Yalçın Gürsoy M, Chousko Mehmet F. (2023). Nursing students' attitudes toward the elderly: A systematic review based on studies conducted in Türkiye. *Psikol Çalışmaları/Stud Psychol*, 43(2), 195-213. doi: 10.26650/SP2022-1088109.
- Yousefi Afrashteh M, Majzoobi MR, Janjani P, Forstmeier S. (2024). The relationship between the meaning of life, psychological well-being, self-care, and social capital, with depression and death anxiety in the elderly living in nursing homes: The mediating role of loneliness. *Heliyon*, 10(9), e30124. doi: 10.1016/J.HELİYON.2024.E30124.